

FÖRETAGAREN **PLAN B** HÅLLBART FÖRETAGANDE

Att starta, driva och lämna över en verksamhet som lantbrukare och småföretagare innebär alltid att du investerar mycket av dig själv i ditt företag. Det går sällan att skilja mellan det privata och din verksamhet och det blir ofta en fråga om livsstil.

För att ta hjälpa dig som ägare och företagare med din personliga långtidsplan utvecklar vi nu **Företagaren Plan B, ett webbaserat planeringsverktyg.**

Företagaren Plan B vill hjälpa dig att se företagandet i generationscykler och att planera för kommande ägarbyte och för framtida pension. Den ger även vägledning i frågor som gäller företagets långsiktiga hållbarhet och de personliga värderingarnas betydelse för företagare- och ledarskap. Verktöget utgår från och bidrar till att uppnå balans mellan familjens och företagets ekonomiska krav och kapacitet och delas upp i fem delmoduler, **Ekonomi**, **Pension**, **Generationer**, **Miljön** och **Värderingar**.

Ekonomi Plan B är **en enkel ekonomimodell som bygger på företagets egna räkenskaper**. Företagets resultat- och balansräkning för upp till 3 år matas in i verktyget och används som bas för att göra en ekonomisk prognos. Modellen medger att man kan välja mellan att fortsätta verksamheten i oförändrad form eller att man de närmaste 2 åren vidtar olika investeringar/förändringar i driften.

I modulen skiljer man mellan fastighet (till exempel jordbruksfastighet) och drift, vilket bland annat beror på att deras olika livsperspektiv ställer olika krav på lönsamhet och finansiering. Ekonomi Plan B möjliggör simulering av utvecklingen i företaget på lång sikt, upp till 30 år – mot nästa ägarskifte? – och visar effekten av vilken företagsform (AB eller enskild firma) man väljer.

Familjens ekonomiska krav beräknas genom att man gör en hushållsbudget. Med hjälp av data från konsumentverket vägleds man till att beräkna familjens hushållskostnader och övriga intäkter efter skatt. Saldot blir den inkomst efter skatt man kräver av företaget för att få balans i sin privata ekonomi. Klarar företaget detta? Stäm av med hjälp av Ekonomi Plan B.

PENSION PLAN B

Pension Plan B tar vid när hushållsbudgeten visar vilken inkomst man behöver ha från företaget.

Modulen beräknar vilket överskott till egen inkomst företaget långsiktigt hållbart måste presterar. Ekonomi Plan B visar om detta är möjligt.

Med hjälp av modulen beräknas på basis av redan inbetalda avgifter (från orangea kuvertet) och framtida inkomster den framtida pensionen. Modellen medger att man testar till exempel olika former av kompletterande pensionssparande, senarelagd pension eller högre inkomster. Familjen ändras över tiden. Barnen flyttar hemifrån och kostnaderna kanske sjunker. Med en ny hushållsbudget testar man om det finns utrymme för ökat sparande.

Räcker pensionen? Man gör ännu en hushållsbudget, nu som pensionär. Garantipension och bostadstillägg finns också med i kalkylen. Naturligtvis används aktuella regler för såväl skatteberäkningar som pensionsberäkningar.

GENERATION **PLAN B**

Generationer Plan B syftar till att **vägleda de olika parterna i ett kommande eller pågående ägarskifte**, exempelvis ett generationsskifte. Beroende på när i processen man befinner sig och om du är frånträdare eller tillträdare uppkommer olika slags frågor.

Ju tidigare du påbörjar denna process, desto större möjligheter har du att få till ett lyckat ägarskifte. Vi kommer att studera lyckade ägarskiften och försöka identifiera kriterier som haft betydelse för deras framgång.

Vi hjälper olika parter att ställa de rätta frågorna. En avgörande fråga handlar om företagets värde i en ägarskiftesprocess. Modulen kommer att hjälpa parterna att förstå, beräkna och hantera olika värdebegrepp, såväl ur skattemässiga som juridiska aspekter och ur rättvisesynpunkt.

Företagare som vill förbereda sitt kommande ägarskifte genom att bygga upp kapital får hjälp i verktyget att välja metod, till exempel i valet av företagsform, spara privat eller i företaget?

Miljön Plan B har som syfte att **vägleda företagare i frågor som gäller företagens miljö- och hållbarhetsperspektiv**. Sådana perspektiv har fått allt större betydelse för många företagare som vill göra sitt bästa för att bidra till en hållbar miljöutveckling.

Många tillverkningsföretag, däribland lantbruk, har betydande inverkan på den hållbara utvecklingen. En grupp lantbrukare väljer att odla ekologiskt medan andra väljer att utnyttja kunskap och erfarenhet från integrerad produktion, exempelvis Odling i Balans (OiB). Vi tar utgångspunkt i de viktiga resultat man fått fram genom ett mångårigt arbete inom OiB och presenterar en rad olika alternativa miljö- och hållbarhetspositiva åtgärder.

Åtgärderna har utvärderats och rangordnats med avseende på deras respektive miljöeffekter och ekonomiska effekter.

Med hjälp av verktyget vill vi även uppmuntra enskilda företagare att bidra med och utbyta erfarenheter och tips.

VÄRDERINGAR **PLAN B**

Värderingar Plan B är en modul med vars hjälp företagare ska uppmuntras att **kartlägga de mjuka värdena i sitt företagarskap**. Dessa har stor betydelse i alla livets skeden och roller, företagarrollen är bara en av dessa.

Vi menar att det är mycket viktigt för alla, inklusive företagare, att känna till och bygga på sina egna grundläggande värderingar. Med detta verktyg hoppas vi kunna lotsa dig som företagare igenom ett arbete med att identifiera och förklara just dessa viktiga värderingar. Genom att börja i sig själv och i sin närmaste familj skapar man en bas som ger trygghet i de relationer och beslut som karaktäriserar ett företagarskap.

VI SOM DELTAR I PROJEKTET ÄR:

Knut Wålstedt, ekonomiagronom
med lång erfarenhet av projektledning, rådgivning
och undervisning. Projektledare.

Calumi AB med **Jan Larson**, ekonomagronom
med bred ekonomisk kompetens och
spetskompetens i fråga om utveckling av interaktiva
webbaserade verktyg. Projektägare.

Lars Törner, agronom med mångårigt engagemang
som ledare för Odling i Balans.

Tejarps förlag AB med **Lennart Wikström**,
ansvarig för information och publikation.

LRF Skåne med **Anita Persson**, bollplank och
ansvarig för kontakten med Skånes lantbrukare.

Torsten Thuresson, lantbrukare från Löderup
med mångårigt engagemang i Odling i Balans.

Milan Lundin, lantmästare med intresse
för de mjuka värdena.

Kompetenscentrum Företagsledning (KCF),
SLU i Alnarp.

Företagare i Skåne.

Studenter vid SLU i Alnarp

FÖRETAGAREN PLAN B

Företagaren Plan B är ett innovationsprojekt finansierat av EU-programmet EIP Agri med syfte att ta fram **ett planeringsverktyg som utgår från småföretagaren som privatperson, ägare och företagare**. Projektet pågår fram till juli 2020 då vi räknar med att kunna presentera en första prototyp som testats på verkliga företagare och företag.

Vi har för avsikt att pröva om jaget, min egen roll som företagare och ledare, kan vara det viktigaste perspektivet i egen- eller ensamföretag. Det görs genom att vi utför olika studier i inledningen av projektet som ska vägleda oss fram till en användbar modell.

Från olika ledarskapsmodeller har vi för avsikt att integrera en rad positiva beteendeförslag, som vi hoppas ska vara till nytta i den personliga utvecklingen.

Under hösten 2019 påbörjas ett arbete med att utveckla olika rådgivningsstrategier. Med hjälp av dessa ska rådgivare och företagare få tips om hur de kan använda och tolka resultat från de olika modulerna.

I projektet ingår även att utveckla och genomföra ett eller flera olika typer av utbildningskoncept. Vår ambition är att hitta modeller som kan passa olika kategorier av företagare, t.ex. äldre som står nära sitt ägarskifte eller yngre/unga som nyligen skiftat ägare och har ett långsiktigt perspektiv. Vi avser att testa bland annat olika former av webbaserade lösningar.

Europeiska jordbruksfonden för
landsbygdsutveckling: Europa
investerar i landsbygdsområden